

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.141/2024/4. szám

A felperes:

felperes neve (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. B. Tóth Helga kamarai jogtanácsos (jogtanácsos címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Ecseki-Mihalecsik Sára ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.G.20.712/2023/14.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes 4.G.20.712/2023/15.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el a B... Szociális Szövetkezet „f.a.” fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően, és ezzel okozati összefüggésben az összesen 25 344 443 (huszonötmillió-háromszáznegyvennégyezer-négyszáznegyvenhárom) forint összegben bejelentett hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat.

Mellózi a perköltség felperes általi és az eljárási illeték állam általi viselésére vonatkozó rendelkezéseket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 48 000 (negyvennyolcezer) forint elsőfokú és 24 000 (huszonnégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a felperes neve illetékbevételi számlájára – 36 000 (harminchatezer) forint elsőfokú és 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A B... Szociális Szövetkezet „f.a.” (a továbbiakban: adós) igazgatóságának elnöke 2017. március 9. napjától 2022. március 9. napjáig az alperes volt.

[2] A felperes 2021. január 11. napján végrehajtási eljárást indított 3 840 000 forint adótartozás behajtása érdekében, amely során azonnali beszédési megbízással 201 568 forint térült meg. Az adós a tartozások rendezésére 2021. augusztus 31. napjáig fizetési halasztást kapott, amely azonban eredménytelenül telt el, és a tartozása időközben 15 812 432 forintra emelkedett.

[3] Az adós 2021. évben építőipari jellegű főtevékenységét folytatta, amely során a tiszaföldvári református templom rekonstrukciójára kiírt pályázat elnyerését követően az utófinanszírozásos jellegű állami támogatás megelőlegezése a szükségképpen felmerülő költségekre az adós saját jövedelmi forrásából történt.

[4] Az E... Kft. kérelmére a Kecskeméti Törvényszék a 2021. augusztus 20. napján jogerőre emelkedett Fpk.168/2021/5. számú végzésével elrendelte az adós felszámolását, amelynek kezdő időpontja 2021. szeptember 9. napja.

[5] A felszámolási eljárásban a felperes 16 753 396 forint összegű hitelezői igényt jelentett be, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett. Az összes nyilvántartásba vett hitelezői igény összege 25 344 443 forint.

[6] A felszámoló a felszámolási eljárás egyszerűsített módon való befejezése iránt terjesztett elő kérelmet, mivel az adósnak nincs vagyona és a könyvvezetés hiánya miatt a felszámolás az általános szabályok szerint technikailag lebonyolíthatatlan. A zárójelentés tartalmazza, hogy az adós vezető tisztségviselője a felszámolóval nem vette fel a kapcsolatot, nem tett eleget irat- és vagyonátadási kötelezettségének, továbbá zárómérleget, záróbevallásokat nem készített.

[7] Az alperes az adós iratait, az időközben elkészült társasági adó és általános forgalmi adó bevallásokat a felszámolónak nem adta át, a felszámolóval a kapcsolatot telefonon és elektronikus levél útján kísérelte meg felvenni.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[8] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően, és az összesen 25 344 443 forint összegben bejelentett hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. Érvényesíteni kívánt jogként a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) és (5) bekezdését jelölte meg. Hivatkozott arra, az alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott kötelezettségeit nem teljesítette. Ezért álláspontja szerint a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében az alperesnek kell bizonyítania, hogy nem következett be az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, vagy ha ilyen körülmény fennállt, vezetési feladatai során a hitelezői érdekeket is figyelembe vette. Állította, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2021. január 11. napján bekövetkezett, mivel az ekkor kezdeményezett végrehajtási eljárás nem vezetett eredményre. Érvélese szerint az adós iratanyagának átadása miatt bizonyítási szükséghelyzetben van az alperes mulasztása és a hitelezői igények teljes kielégítésének megghiúsulása közötti okozati összefüggést illetően.

[9] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett a felperes által megjelölt időpontban. Álláspontja szerint önhibáján kívül nem tudta átadni a felszámolónak az adós

iratanyagát, mivel a felszámoló elérhetetlen volt, vele a kapcsolatot nem lehetett felvenni. Az adós könyvelését végző személy ugyanakkor a szükséges dokumentációt elkészítette és a felszámolót is megpróbálta elérni. Előadta, a hitelezők érdekeit szem előtt tartva járt el, az adós vagyonát nem csökkentette.

Az elsőfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 70 000 forint perköltséget. Megállapította, 36 000 forint eljárási illetéket az állam visel.

[11] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabály alkalmazhatóságát vizsgálva kifejtette, az adós könyvelőjének, tanú 1 neve a tanúvallomása alátámasztotta, hogy az ellenkérelemhez mellékelte, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (a továbbiakban: Számv.tv.) megkövetelt okiratok a felszámoló felhívását követően elkészültek. A tanú nyilatkozott továbbá arról, hogy a felszámolóval többször telefonon és elektronikus levélben megpróbálta felvenni a kapcsolatot, amely azonban nem vezetett eredményre. tanú 2 neve, az alperes házastársa is azt mondta el tanúvallomásában, hogy a felszámoló elérhetetlen volt. E bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felszámoló nem biztosított megfelelő lehetőséget az irat- és vagyonátadási kötelezettség teljesítésére, és így nem az alperesnek kell a perben bizonyítania, hogy a hitelezői érdekeket figyelembe vette.

[12] A perben rendelkezésre álló adatok, valamint tanú 1 neve és tanú 2 neve tanúvallomása alapján megállapította, hogy a sikeres pályázat elnyerését követően a koronavírus járvány okozta áremelkedés, a projekt utófinanszírozásos jellege miatt megnehezült gazdasági környezetben kellett a vezetői feladatokat ellátni, amely körülmények között az alperes jelentőséget tulajdonított a hitelezői érdekek érvényesülésének. Az adós ugyanis követelésekkel rendelkezett, és tanú 2 neve tanúvallomása alátámasztotta, hogy az alperes a követelések behajtására és a hitelezők követeléseinek csökkentésére törekedett, valamint a házastársával saját pénzeszközeik felhasználásával és az adós egyéb jövedelmét befektetve végezték a tevékenységüket. tanú 2 neve az E... Kft. részére a felszámolás kezdeményezése alapjául szolgáló tartozás kiegyenlítésére is ajánlatot tett. Mindezek alapján nem találta bizonyítottnak, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperes vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ennek következményeként hiúsulhatott volna meg a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[13] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, annak a keresete szerinti megváltoztatását kérte. Érvelése szerint a felszámolóval történt sikertelen kapcsolatfelvételtre vonatkozó állítását az alperes nem bizonyította. A tanúvallomások csupán azt támasztják alá, hogy telefonon megpróbálták felvenni a kapcsolatot a felszámolóval. Az erre való hivatkozás azonban nem lehet alapja a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségek elmulasztása alóli kimentésnek. Hangsúlyozta, az alperes minden, a felszámolóval való kapcsolatfelvételtelhez

szükséges információ birtokában volt. Nem merítette ki annak valamennyi lehetőségét az alperes azzal, hogy azok közül egyedül telefonon próbálta a kapcsolatot felvenni.

[14] Utalt arra, az alperes nem bizonyította hitelt érdemlően, hogy a kötelezettségeinek teljesítésében akadályoztatva volt. Maga egyetlen aktív magatartást sem tanúsított annak érdekében, hogy az őt terhelő kötelezettségeknek eleget tegyen. A felszámolás kezdő időpontját követően a koronavírus járvánnyal kapcsolatos korlátozások jelentős része már nem volt érvényben, így nem volt kijárási tilalom sem. Ezért nem volt akadálya annak, hogy az alperes személyesen vegye fel a kapcsolatot a felszámolóval vagy postai úton keresse meg. Megjegyezte, a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségek teljesítése telefonon keresztül nem is történhet, mivel a bevallásokat az adóhatóság felé elektronikus úton kell benyújtani, míg az iratokkal és a vagyonnal fizikailag kell elszámolni. Mindezek alapján megítélése szerint a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabály alkalmazható, és az alperesnek kell bizonyítania, hogy vezető tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Mindaddig, amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított ténynek tekinteni. Az iratanyag átadásának hiánya miatt pedig az alperes magatartása és a hitelezői igények kielégítésének meghiúsulásának lehetősége közötti okozati összefüggés is fennáll.

[15] Hivatkozott arra, az alperes nem jelölt meg a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja utáni olyan intézkedést, amely a hitelezők érdekeit szolgálta volna. Nem bizonyított a kintlévőségek, követelések behajtására irányuló intézkedéseket. A felszámoló pedig nem tudott a követelések behajtása érdekében eljárni, mivel annak az alperes nem adta át az adós iratait, a követelések behajtásához szükséges dokumentumokat. Az elsőfokú bíróság így kétséget kizáróan nem bizonyított tények és körülmények alapján állapította meg az alperes mentesülését.

[16] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kiemelte, a vezető tisztségviselőként nem volt elzárva attól, hogy építőipari szakmai kérdésekre, továbbá az adóhatóság előtti képviseletre meghatalmazást adjon más személynek és általuk képviseltesse magát. A Számv.tv. és a Cstv. által megkövetelt okiratokat a könyvelő elkészítette, azok a peres eljárás idején is rendelkezésre álltak, és azokat az ellenkérelméhez csatolta. Álláspontja szerint a tanúk vallomásai alátámasztották, hogy a felszámolóval nem lehetett a kapcsolatot felvenni. Utalt arra, nem volt lehetséges a felszámoló személyes felkeresése és postára sem lehetett veszély nélkül járni. Ezért az elsődleges kapcsolatfelvételi lehetőség a telefon és az elektronikus levél volt, amelyek útján azonban a felszámoló nem volt elérhető. Előadta, tanú 2 neve tanúvallomás alapján bizonyított, hogy az adós követelésének behajtása érdekében többszöri egyeztetés folyt, és azért nem volt a behajtás eredményes, mert a kötelezett sportegyesület régi és új vezetése között jogvita van, és a felszámoló eljárása nélkül az építési napló sem volt lezárható. Kérte figyelembe venni a Kúria Gfv.VI.30.093/2021., Gfv.VII.30.235/2019. és Gfv.VII.30.049/2015. számú ügyben meghozott döntésekben kifejtetteket.

Az ítéltábla döntésének indokai

[17] A fellebbezés alapos.

[18] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[19] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés és c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében azt vizsgálta, hogy helyesen jutott-e az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, az alperes vezetői felelősségének a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti feltételei nem állnak fenn.

[20] A felperes keresetében az alperes vezetői felelősségének megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezői követelések kielégítése teljes mértékben meghiúsulhat.

[21] Az elsőfokú bíróság által a keresetlevél benyújtásának időpontjára (2022. december 16.) tekintettel helyesen alkalmazott – a Cstv. 83/R. § (4) bekezdése alapján a 2017. július 1. napjától indult perekben irányadó, 2017. július 1. napjától hatályos – Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló, a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően, a feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelező követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghiúsulhat.

A (4) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette, a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezés érdekében.

Az (5) bekezdés szerint, amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója (összevont, konszolidált éves beszámoló) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámoló készítési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezető tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[22] A vezető által a hitelezőknek okozott kárt a fenti szabályozás szerint „kétlépcsős” perben lehet érvényesíteni. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti elsőlépcsős megállapítási pernél egy olyan speciális perről van szó, amelynek megindítására mind az adós felszámolója, mind az adós hitelezői jogosultak. Amennyiben egy hitelező indítja a megállapítási pert, annak eljárásjogi célját, lényegét tekintve egyfajta „perbizomány” jön létre, mivel ő ilyen esetben a további hitelezők érdekében is perel. A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettségének jogerős ítélettel történő megállapítása esetén ugyanis utóbb a Cstv. 33/A. § (11) bekezdése alapján a marasztalási per megindítására bármely hitelező keresetet terjeszthet elő, a felszámolás során kielégítetlenül maradt követelésének érvényesítése érdekében. Ez tartalmában azt jelenti, hogy az adós gazdálkodó szervezetnél bekövetkező teljes vagyonsökkenés, illetve valamennyi hitelező követésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulásának megállapítására terjeszthet elő keresetet a hitelező a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti perben, függetlenül saját hitelezői igényének mértékétől.

[23] Nem vitatottan a felperes hitelezői igényét az adós felszámolója nyilvántartásba vette, így a Cstv. 3. § (1) bekezdés cd) pontja szerint a felperes hitelezőnek minősül, azaz a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási per megindítására jogosult volt. Megállapítható az is, hogy az alperes az adós felszámolását megelőző három éven belül az adós vezető tisztségviselője volt, azaz vele szemben előterjeszthető volt a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási kereset.

[24] A Ptk. 3:118. §-a szerinti vezetői felelősséget tételesen kimondó és ezzel együtt alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti kereset kártérítési felelősséget állapít meg, amely alapján a felperesnek kell állítania és bizonyítania – a felszámolás speciális szabályait is figyelembe véve – az alábbi tényállási elemek fennálltát:

– az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét, és időpontját, amikor már a fizetéseképtelenség fennállt,

– az ezt követően kifejtett, a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó vezetői magatartást (vagy mulasztást), amellyel az adós társaság vagyona csökkent vagy a hitelezői követelések teljes kielégítését megghiúsíthatja,

– és az ezek közötti okozati összefüggést.

[25] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése esetében – a második tényállási elem – a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó, a vezető tisztségviselő felelőssége megállapításának alapjául több magatartás, és ezáltal több tényállás szolgálhat: – a felperes keresetében megjelölt tényállástól függően – a vezető vagyonsökkenést okozó, vagy más, a hitelezők kielégítése teljes kielégítése megghiúsulását okozó magatartása. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szereplő felelősségi tényállás egyes aletei tehát a vezető tisztségviselő magatartásának eredménye alapján különböznek egymástól. E jogszabályi rendelkezés 2017. július 1. napján hatályba lépett módosításva egyértelművé tette, hogy a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartás két, egymástól elkülönülő lehetséges jogkövetkezménye állhat fenn, egyrészt a vagyonsökkenés, másrészt a hitelezői követelések

teljes mértékben történő kielégítésének más okból, tehát a vagyonsökkenésen kívüli okból bekövetkező meghiúsulása. (Kúria Gfv.VI.30.325/2021/6. szám). Amennyiben a felperes keresetében arra hivatkozik, hogy a vezető magatartása vagyonsökkenést okoz, a bizonyítandó tény a vagyonsökkenést okozó magatartás, és a vagyonsökkenés mértéke, míg abban az esetben, ha a felperes a hitelezői igény teljes kielégítésének meghiúsítására hivatkozik, a vagyonsökkenés nem tényállási elem. Ebben az esetben azt kell bizonyítani, hogy a felszámolási eljárásban bejelentett, a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelezői igények kielégítése a vezető tisztségviselő hitelezői érdekeket sértő más (nem vagyonsökkenést okozó) magatartása következtében meghiúsulhat.

A fenti tényállási elemek felperes általi bizonyítását követően, az alperes a Cstv. 33/A. § (4) bekezdésben foglaltak szerint kimentheti magát.

[26] Amennyiben a felperes a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint arra is hivatkozik – és igazolja –, hogy a vezető neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet beszámolója letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesítette a Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettségét, ez nem külön felelősségi szabály, ahogyan ezt a Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. számú döntésében is kifejtette, hanem a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésével együtt alkalmazandó. A Cstv. 33/A. § 2017. július 1. napjától hatályos (5) bekezdése a korábbi szabályozástól eltérően nem a hitelezői érdekek sérelmére vonatkozó törvényi vélelmet tartalmaz, hanem a szabályozás – tartalmában is eltérően – a bizonyítási kötelezettség fordulására vonatkozó szabályt ír elő (BDT2018. 3831).

[27] Erre tekintettel a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésére is alapított kereseti kérelem esetén – ha a felperes a vezető mulasztását (azaz a beszámolókészítési és letétbe helyezési kötelezettség, vagy Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettség teljesítésének mulasztását) állítja és igazolja – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt, a vezetői felelősség megállapítására vonatkozó tények tekintetében az alábbi két tényállási elemre a felperesnek csak tényállítást kell tennie:

– a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltára az alperes vezetői tisztségviselői jogviszonya alatt, konkrét időpont megjelölése nélkül,

– és vezető hitelezői érdekeket sértő magatartásra; konkrét vagyonsökkenést okozó vagy más nem vagyonsökkenésben megnyilvánuló, a hitelezők követelésének teljes kielégítését meghiúsító károkozó magatartás megjelölése nélkül. Ilyenkor nem a Cstv. 31. §-ba foglaltak szerinti mulasztás a hitelezői érdeket sértő magatartás, hanem olyan más magatartás, amely az iratok hiánya miatt nem ismerhető meg. (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám, Gfv.VI.30.325/2021/6. szám).

[28] Az alperes mulasztásának következménye a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében a bizonyítási teher átfordulása őrá, ezért a perben az alperesnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Ez utóbbi körben tehát a vezetőnek be kell mutatni a vezetői időszakában kifejtett tevékenységét. Mindaddig, amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított ténynek tekinteni, nevezetesen, hogy az adós fizetéseképtelen

helyzetben volt a vezetői tisztség időtartama alatt és a feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám).

[29] A Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésre alapított kereset esetén a felperes bizonyítási érdekébe tartozik továbbra is – a harmadik tényállási elem – a vezető tisztségviselő hitelezői érdeket sértő magatartása (mulasztása) és a hitelezői igények megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggés bizonyítása. Etekintetben a bizonyítási teher a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésre alapított igénynél sem fordul (BDT2020. 4121). Bár a Cstv. 33/A. § (5) bekezdéséhez fűzött indokolás szerint „ez esetben nem tényállási elem a vagyonsökkenés, illetve a vezetői mulasztás és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés”, azonban a jogszabály szövegéből ez nem vezethető le. Ha azonban az adós iratait a vezető a felszámolónak nem adta át, a felperes bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozhat, melynek következtében azt a tényt, hogy az okozati összefüggés fennáll, a bíróság valósnak fogadhatja el.

[30] Jelen esetben a felperes a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésében foglaltakra alapította keresetét, hivatkozva arra, hogy az alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott kötelezettségeinek nem tett eleget. Ezeknek a tényét az alperes nem vitatta, állította ugyanakkor, hogy kötelezettségét önhibáján kívül mulasztotta el, mivel a felszámoló elérhetetlen volt, nem tudta vele felvenni a kapcsolatot.

[31] A felszámoló felhívta az alperest a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban foglalt kötelezettségei teljesítésére, amely felhívás tartalmazta a felszámoló székhelyét és a postai úton való elérhetőségét és elektronikus levélcímét is. Elektronikus levélben az adós könyvelését végző tanú 1 neve tanúvallomásából (G.20.712/2023/14. számú jegyzőkönyv 3. oldal 7. bekezdés) következően a fenti jogszabályi rendelkezésben felsorolt valamely okirat megküldése nem történt, míg az alperes azonban saját előadása szerint sem a felszámoló székhelyén, sem postai úton nem kísérelte meg a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kötelezettségek felszámoló felé való teljesítését. A felszámoló székhelyén és postai úton ugyanakkor – az alperes fellebbezési ellenkérelembeli érvelésével ellentétben – nem volt kizárt a kötelezettségek teljesítése, mivel az adós felszámolásának kezdő időpontját (2021. szeptember 9.) követően a felszámolási eljárás alatt nem volt a felszámolóval való személyes találkozást kizáró hatályos jogszabályi rendelkezés, illet az alperes sem jelölt meg, és a koronavírus járvány ellenére a posta működése nem volt akadályozott, a postán csomag feladására ezt érintő bármilyen korlátozás hiányában lehetőség volt, valamint ebben az időben már a védőoltások is felvehetők voltak. Ezért a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kötelezettségek elmulasztása alól nem szolgálhat – annak valósága esetén sem – kimentésként, hogy a felszámolóval telefonon vagy elektronikus levélben a kapcsolatot nem lehetett felvenni, ugyanis ez önmagában nem akadályozhatta az alperest kötelezettségei teljesítésében, és nem értékelhető akként, hogy a felszámoló az iratok átvételét megtagadta volna, vagy az átvételtől elzárkózó magatartást tanúsított volna. Nincs így jelentősége annak, hogy telefonon vagy elektronikus levélben az alperesnek sikerült-e vagy sem elérnie csupán a kapcsolatfelvétel érdekében a felszámolót. Lényeges, az alperes nem állította, hogy a felszámolás kezdő időpontjától (2021. szeptember 9.) a felszámoló záróanyagának elkészítéséig (2022. szeptember 22.) eltelt egy év alatt sikertelen kapcsolatfelvételen megnyilvánuló, az irat- és vagyónátadási kötelezettség teljesítését akadályozó felszámolói mulasztása miatt kifogással élt volna a felszámolási eljárást lefolytató bíróságon. Ez ugyanakkor elvárható lett volna az alperestől, amennyiben a felszámoló ilyen eljárást (mulasztását) sérelmezi.

[32] Az alperes állításával ellentétben továbbá nem állapítható meg az sem, hogy elkészült volna a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott, a felszámoló részére átadandó valamennyi irat. Az alperes írásbeli ellenkérelmével együtt okiratokat bocsátott rendelkezésre annak bizonyítására, hogy a jogszabályban előírt okiratok elkészültek. Ezek között azonban nem található a fenti jogszabályi rendelkezésben foglaltak közül a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal készült záróleltár, éves beszámoló, az eredmény felosztása utáni zárómérleg, a nem selejtezhető iratokról készített iratjegyzék és az irattári anyag. Ezeknek az okiratoknak az elkészítéséhez pedig a felszámoló közreműködése nem szükséges. Mindezek alapján – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – nem volt az adós felszámolójának olyan magatartása, amely azt eredményezte volna, hogy az alperesnek nem felróható a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmulasztása. E jogszabályi kötelezettségek elmulasztás tehát az alperesnek felróható, és ezért a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint a bizonyítási teher megfordult.

[33] A bizonyítási teher Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti fordulása miatt elegendő volt a felperesnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét és a hitelezői érdek figyelembe nem vételét állítania, megjelölve a bejelentett hitelezői igény összegét, amelynek kielégítése megghiúsulhat, és az okozati összefüggés tekintetében az irathiany miatt hivatkozhatott a bizonyítási szükségshelyzet fennálltára (Pp. 265. §), amely esetén a felperes által bizonyítandó tény a bíróság valósnak fogadhatja el.

[34] Az alperesnek kellett ezért állítani és bizonyítani, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be, vagy ha igen, ezt követően a hitelezői érdekeket is figyelembe vette [ebbe a körbe a Cstv. 33/A. § (4) bekezdésében írt kikötéseket is beleértve], és valószínűsíthette, hogy a bizonyítási szükségshelyzet nem áll fenn. Erre figyelemmel az alperes fellebbezési ellenkérelmében megjelölt kúriai határozatokban kifejtett, nem a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésén alapuló jogértelmezés jelen ügyben nem irányadó.

[35] A felperes állította az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2021. január 11. napján bekövetkezett, amelyet az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a másodfokú eljárásban nem vitatott.

[36] A kárkötelelem következő eleme a jogellenes magatartás, amelyre a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint vezetői mulasztás miatt a felperesnek konkrét, hitelezői érdeket sértő vezetői magatartást nem kellett állítani, azonban ez azt is jelenti, hogy az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésétől a hitelezők érdekeit valamennyi intézkedésénél figyelembe vette, az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, azaz nem volt jogellenes, hitelezői érdeket sértő magatartása. Erről az elsőfokú bíróság tájékoztatta az alperest (G.20.712/2023/12. számú jegyzőkönyv 4. oldal 5. bekezdés), aki az általa bizonyítandó tényekre tanú 1 neve és tanú 2 neve tanúkénti meghallgatását indítványozta. A tanúk vallomásukban elmondták, hogy az adós folytatott gazdasági tevékenységet, azonban a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási rendben ez önmagában nem elegendő annak alátámasztására, hogy az alperes nem tanúsított hitelezői érdekeket sértő magatartást, figyelemmel arra is, hogy a felperes felé fennálló tartozás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztétől a felszámolás kezdő időpontjáig mintegy ötszörösére emelkedett. tanú 2 neve vallomásában előadta, hogy az adós egyik

hitelezőjével egyeztetett a tartozás rendezése érdekében, amely azonban az összes hitelezői érdekek figyelembevételének bizonyítására nem alkalmas. A vezető tisztségviselőnek nem csak egy, a felszámolási eljárásban bejelentkező hitelező, hanem valamennyi, a felszámolási eljárás megelőzően is hitelezőnek minősülő személy érdekében kell eljárnia. Emellett az, hogy az adósnak a fenyegető fizetéseképtelenség alatti működtetésével csökkennek esetlegesen egyes kötelezettségei, nem is elegendő annak alátámasztására, hogy az alperes minden elvárható intézkedést megtett a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, az adós döntéshozó szerve intézkedésének kezdeményezése érdekében, illetve hogy eljárása során a hitelezők érdekeit figyelembe vette. mint (hasonlóan: Kúria Gfv.VI.30.070/2021/8. szám). A tanúk nyilatkoztak arról, hogy az adósnak volt követelése, amely kapcsán tanú 2 neve azt mondta el, hogy a kötelezettel egyeztetett, aki azonban nem tud fizetni a tagok közötti peres eljárás miatt. A tanú számára így felismerhető volt, hogy a kötelezett önként teljesíteni nem fog, ezért a követelés érvényesítéséhez fizetési meghagyásos vagy polgári peres eljárást kellett volna kezdeményezni. Elvárható ugyanis, hogy amennyiben az adósnak követelése van, és azt a kötelezett nem kívánja teljesíteni, a vezetőnek olyan eljárást kell kezdeményeznie, amely alkalmas arra, hogy az adós a követeléséhez hozzájusson. A tanú hivatkozott arra, hogy számlát nem tudtak már kiállítani aláírási jog hiányában, ugyanakkor azt is állította, a munkát öt évvel ezelőtt végezték el (G.20.712/2023/14. számú jegyzőkönyv 8. oldal 1. bekezdés), tehát lehetőség lett volna az építési napló lezárására és a számla kiállítására már az adós felszámolását megelőzően is. Ezért a tanúk által megjelölt körülményből nem következik, hogy az alperes az adós ügyvezetőjeként észszerű gazdálkodást folytatott volna. Nem volt tehát megállapítható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperes a hitelezői érdekeket figyelembe vette volna.

[37] A hitelezői érdeket sértő magatartással összefüggésben a felperes keresetében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatát jelölte meg, azaz azt, hogy a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulhat, amely a már kifejtettek szerint nem esik egybe a vagyonsökkenéssel. Miután a bíróság a felperes jogállításhoz kötve van [Pp. 342. § (3) bekezdés], nem lehet és kell vizsgálni a felperes igényét más anyagi jogi jogszabály rendelkezése, a 33/A. § (1) bekezdésének a felperes által nem hivatkozott fordulata, azaz vagyonsökkenés alapján (hasonlóan: BDT2022. 4554). A perben így nem kellett vizsgálni, hogy az adós vagyona csökkent-e vagy sem az alperes valamely magatartása következtében. A hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulását pedig az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem vitatta.

[38] A hitelezői érdeket sértő magatartásnak a hitelező követelése teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulásával való okozati összefüggését illetően a felperes a Pp. 265. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozott, amely akkor áll fenn, ha a bizonyításban érdekelt fél valószínűsíti, hogy

a) a bizonyítási indítványhoz nélkülözhetetlen adatokkal kizárólag az ellenérdekű fél rendelkezik, és igazolja, hogy ezek megszerzéséhez szükséges intézkedéseket megtette,

b) a tényállítás bizonyítása számára nem lehetséges, de az ellenérdekű féltől elvárható az állított tények fenn nem állásának a bizonyítása, vagy

c) a bizonyítás sikerességét az ellenérdekű fél neki felróhatóan hiúsította meg,

és az ellenérdekű fél nem valószínűsíti az a)-c) pontban foglaltak ellenkezőjét.

[39] Az alperes az adós iratait nem adta át a felszámoló részére, amellyel igazolt, hogy a felperes számára az alperes felelősségének megállapításához szükséges tényállási elem (okozati összefüggés) bizonyítása nem lehetséges, mert az adós vagyonára a teljes iratanyag hiányában nem tud konkrétan nyilatkozni, így az alperestől elvárható az állított okozati összefüggés fenn nem állításának bizonyítása. Az alperes ennek ellenkezőjét ugyanakkor az eljárásban nem valószínűsította. A felperes így valószínűsította, hogy bizonyítási szükséghelyzetben van az okozati összefüggés ténye tekintetében. A Pp. 265. § (3) bekezdése értelmében bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tényt a bíróság valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. Ebből következően valósnak kell elfogadni azt, hogy az alperes mulasztása és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása közt ok-okozati összefüggés áll fenn.

[40] Mindezek alapján megállapítható volt, hogy – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségének valamennyi jogszabályi feltétele fennáll.

[41] A felperes fellebbezésének eredményessége folytán az elsőfokú eljárásban pernyertessé vált, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a részére köteles az alperes megtéríteni a jogi képviseletével kapcsolatban felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint nyolc munkaóra felszámított kamarai jogtanácsosi munkadíjból álló perköltséget.

[42] Az alperes a pervesztessége folytán a Pp. 102. § (1) bekezdése értelmében köteles viselni a felperes személyes illetékmentessége miatt előzetesen meg nem fizetett elsőfokú eljárási illetéket.

[43] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

[44] A felperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért az alperes köteles részére megtéríteni a jogi képviseletével kapcsolatban felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint nyolc munkaóra felszámított kamarai jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

[45] A fellebbezési eljárási illeték viselésére pervesztessége folytán a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles.

[46] Tájékoztatja az alperest, hogy

- az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018. számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie,

- megfizetése során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számát, valamint az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot.

Figyelmezteti az alperest, amennyiben az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

Szeged, 2024. november 7.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

táblabíró

előadó bíró